

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1⁰⁰, lanskoletne 2⁰⁰; mesečna naročnina Din 20⁰⁰, za tu- jino 80⁰⁰. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 80-70, 80-69 in 80-71

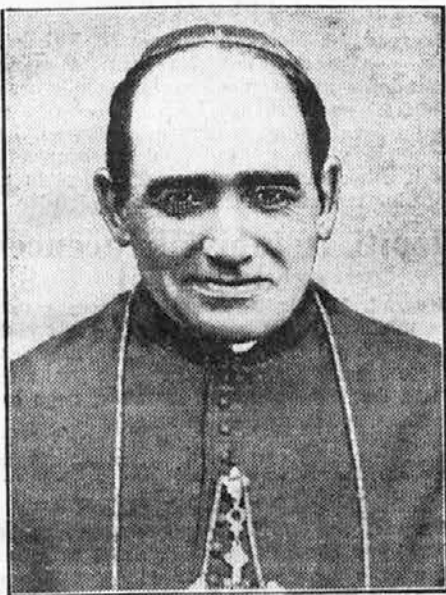
Jugoslovan

Rekopisov ne vračamo. Oglas po tarifi in dogovoru. Uprava v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68. Podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 24, tel. 29-60. V Celju: Slomškov trg 4. Pošt. šek. rač. Ljubljana 15621.

Št. 138

Ljubljana, petek, dne 19. junija 1931

Leto II.

Kardinal Segura

Kardinal Segura, primas Španije, je moral zapustiti Španijo, ker ga je vlada izgnala baje zaradi njegove agitacije za povratak kralja Alfonza XIII. v Španijo.

Utrjevanje francoskih mej

Pariz, 18. junija. AA. V parlamentarnem odboru za vojsko je poročal poslanec Fabris o utrjevanju francoskih mej. Poročevalec je ugotovil, da je to utrjevanje defenzivnega značaja in da je naravna izpopolnitev enoletne vojaške službe. Zato je treba ta utrjevalna dela brez odlašanja dokončati. Utrjevanje samo na sebi ni nobena nevarnost in se mora nad njim spodtikati samo zahrbtni napadalec. Odbor je sprejel poročilo soglasno. Obenem je bil sprejet zakon z načrtom o nadaljevanju utrjevanja po določenem programu. Za ta dela je predviden kredit 25 milijard frankov.

Poset angleških ministrov v Nemčiji

Berlin, 18. junija. AA. Ministrski predsednik MacDonald in zunanji minister Henderson bosta posetila Nemčijo prihodnji mesec. Prispela bosta v Berlin 17. julija. Tam ostaneta do 20. julija. Dne 21. julija bo prispel v Berlin ameriški državni tajnik Stimson, ki bo razpravljal z nemškimi državniki o rezultatih razgovorov z angleškimi ministri. Politični krogi upajo, da bodo razgovori med nemškimi državniki in Stimsonom razčistili položaj in pripravili tla za reparacijsko konferenco. Časopisje svavi javnosti, naj se ne vda prevetlikim upom. Vendar bodo razgovori med angleškimi in nemškimi državniki gotovo pomirili javno mnenje.

Komunistični mandati v Romuniji razveljavljeni

Bukarešta, 18. junija. AA. Romunska zbornica je razveljavila vseh pet komunističnih mandator. Nadomestili so jih z dvema vladnimi pristajšema, z enim socializmom, z enim pristajšem Averesca in z enim zaranimom. Doslej niso bili komunisti zastopani v zbornici. Pri zadnjih volitvah so dobili komunisti 73.000 glasov. Komunistične mandate so razveljavili, ker je bil neki komunistični poslanec madjarski podanik.

Bukarešta, 18. junija. n. Ker je parlament na svoji 300. seji odklonil verifikacijo mandatorov komunističnih poslancev, so komunisti priredili pred parlamentom burne protestne demonstracije. Komunistični voditelj Himen je z nekega balkona imel uporniški govor. V teku noči pa ga je policija aretirala. Vlada je odločena, da še energičneje nastopi proti komunistom.

Preganjanje Grkov na Dodekanezu

Atene, 18. junija. AA. V zadnjem času se je mudil v Atenah načelnik manjšinske sekcije Društva narodov. Pred povratkom v Zenevo je sprejel grško odposlansvo z Dodekanezu. Odposlanec so obrazložili zastopniku Društva narodov, kakšen je položaj Grkov v Dodekanezu in kako ravna Italijani s tamošnjim prebivalstvom. Odposlanec Društva narodov so prosili, naj vpraša na italijanskem konzulatu v Atenah, kolikšno je število onih Grkov, ki so jim Italijani prepovedali povratak na okupirane otoke. To je najboljši dokaz, kakšnemu preganjanju so izpostavljeni Grki na popolnoma grškem otočju Dodekanezu.

Knjiga maršala Pilsudskega

Varšava, 18. junija. n. Te dni izide knjiga maršala Pilsudskega pod naslovom: »Zgodovina poljskega popravka«. V knjigi se bavi pisatelj s poljskim narodnim pokretom v času svetovne vojne in pa po vojni in pravi, da o njem ne morejo še govoriti sodobniki, temveč da bodo mogli govoriti komaj pravniki.

Triumfalna pot Nj. Vel. kralja po kršni Liki

Lika je doživela včeraj prvi vladarski obisk v svoji zgodovini - Nepopisno navdušenje po vsej planoti - Nepozabni prizori ljudske ljubezni do svojega narodnega kralja

Gospić, 18. junija. AA. Ves Gospić z bližnjo in daljno okolico se je že več dni pripravljala na to, da pozdravi svojega narodnega kralja iz dinastije Karadjordjevičev, ko bo prvič prispel v te kraje. Vse hiše so bile okrašene z zastavami in cvetjem. Slavoloki so stali drug poleg drugega. Napeto pričakovanje, ki je vladalo že več dni, je doseglo v zgodnjih jutranjih urah vrhunec. V Gospiću so se zbrali prebivalci iz vseh krajev od Perušica do Kosinja, da vidijo svojega kralja.

Izredno navdušenje v Gospiću

Točno ob 8. zjutraj je privozil dvorni vlak na postajo. Nj. Vel. kralja so spremljali predsednik vlade general Peter Živković, minister prosvete Boža Maksimović, minister dvora Boško Jeftić in dežurni adjutant. Na peronu je Nj. Vel. kralja pozdravil ban Savske banovine dr. Ivo Petrović. Nj. Vel. kralj je segel savskemu banu priručno v roke in ostal z njim nekaj časa v prijaznem razgovoru. Na postaji je bila razvrščena častna četa pod poveljstvom kapetana Jovanovića. Nj. Vel. kralj je sprejel njegov raport, nakar je pozdravil četo z besedami:

»Pomozi Bog, junaci!»

Ceta je odgovorila z gromkim:

»Bog ti pomogao!»

Mestni načelnik Josip Kolaković je bil že dan prej napovedal meščanom, da prispe Nj. Vel. kralj. V proglasu je poudarjal, da bo meščanom dana prilika, da lahko v svoji sredi pozdravijo svojega narodnega kralja in mu neposredno izrazijo svojo brezmejno ljubezen in zvestobo do narodne dinastije Karadjordjevičev. Podoben proglas je izdalo sokolsko društvo, ki je pozvalo vse Sokole in Sokolice, da pozdravijo svojega kralja Sokola. Svoj proglas zaključuje sokolsko društvo z besedami:

»Sivi liški Sokol, poleti z novimi silami! Zdravo in dobrodošel, narodni kralj!»

Proglas je podpisal starešina Ljubo Serdar. S kolodvora je Nj. Vel. kralj s svojim spremstvom odšel pred poslopje sreskega načelstva. Na vsem potu je bil predmet viharne ovacije navdušenih meščanov. Tu je bil postavljen ogromen slavolok. Možnarji so pokali, v vseh cerkvah so zvonili z vsemi zvonovi. Ogromna množica je neprestano aklamirala kralja. Tu je Nj. Vel. kralja pozdravil načelnik občine Joso Polaković. Pozdravu so prisostvovali zastopniki oblasti, duhovščina, nad 300 Sokolov, društva itd. Načelnik je v svojem govoru poudarjal, s kolikšno ljubeznijo se je prebivalstvo oklenilo svojega narodnega vladarja. Ta zvestoba je narasla zlasti po manifestu z dne 6. januarja, v katerem je Nj. Vel. kralj razglasil, da ne sme biti razlike med državljani. To blagovest je sprejelo s posebno radostjo prebivalstvo Like, kjer žive složno in drug poleg drugega bratje Hrvatje in Srbi. Svoj govor je zaključil načelnik s klicem: »Naj živi dinastija Karadjordjevičev, živel kralj Aleksander!»

Deklica je izročila Nj. Vel. kralju šop cvetja, učenec ljudske šole pa je nato deklamiral ljubko prigodno pesmico. Pri tej priliki je Nj. Vel. kralju izročil 3 liške kapice za vse tri kraljeviče.

Gospić, 18. junija. AA. Nj. Vel. kralj je ostal v Gospiću pol ure. Nj. Vel. kralju je prebivalstvo priredilo nepričakovano močne in navdušene ovacije, ki bodo ostale vsem v neizbrisnem spominu. Nj. Vel. kralj si je peš ogledal znamenitosti mesta. Med ogledom mesta je bil opozorjen na skupino Primorcev iz Karlobaga, ki je prispela čez Velebit in prehodila 44 km v eni noči, da lahko pozdravi svojega narodnega vladarja.

Medak, 18. junija. AA. Že na vse zgodaj se je zbralo v tukajšnji naselbini 6 do 7 tisoč ljudi, da pozdravijo svojega kralja. Medak je dal med svetovno vojno največ dobrovoljcev, približno tisoč, ki so pohiteli v hrabre vrste tedanje srbske vojske in v jugoslovanske divizije. Po oficijelnem pozdravu je Nj. Vel. kralj pristopil k dobrovoljcem in se z njimi prijazno razgovarjal. Po skoro polurnem postanku je Nj. Vel. kralj s svojim spremstvom nadaljeval pot

v Udbino. Povsod so Nj. Vel. kralja sprejeli z največjim navdušenjem.

Nj. Vel. kralj med kmeti-dobrovoljci - »Živel kmečki kralj«

Plitvice, 18. junija. Nj. Vel. kralj je v spremstvu predsednika ministrskega sveta Petra Živkovića, prosvetnega ministra Božidarja Maksimovića, ministra dvora Boška Jeftića, bana Savske banovine dr. Petrovića in ostalo suito danes obiskal kršno Liko. Ljudstvo je v solzah in s poljubljajanjem rok pozdravljalo svojega vladarja, kajti še nikoli v zgodovini našega naroda niso ti kraji gledali obraza kralja in sprejeli kraljevskega obiska. Minula so tisočletja, preden je naš tamošnji narod videl kralja svoje krvi, ki je obiskal liška sela in govoril sam z ljudstvom ter roko v roki pogledal v junaška lica Ličanov, iz katerih je sijala vdanost in zvestoba svojemu kralju. Če bi bil prišel tudi kdaj kak kralj v te kraje, nikdar ne bi videl onega, kar je videl potomec Karadjordja. V vsakem selu se je zbralo veliko število dobrovoljcev svetovne vojne, ki so šli prostovoljno v vrste jugoslovanske vojske, pripravljeni, da žrtvujejo življenje za veliko Jugoslavijo in dinastijo Karadjordjevičev. Siromaki, toda do konca vdani svojemu kralju, so stopili zdaj pred Njega ter stisk njegove roke sprejeli za nagrado svojega junaštva in svoje vdanosti.

Medtem ko se je Nj. Vel. kralj razgovarjal v vseh vseh z dobrovoljci, je predsednik vlade Peter Živković s svoje strani izpopolnjeval informacije, ki jih je dajalo ljudstvo Nj. Vel. kralju. V teh razgovorih je zbiral Nj. Vel. kralj podatke, ki služijo potrebam onih, ki niso mogli priti radi množice ljudstva pred lice samega kralja. V Udbini, kamor je Nj. Vel. kralj dospel iz Medka skozi vasi in naselbine, raztresene na široko po dolinah, so bile hiše okrašene s cvetjem in z narodnimi zastavami, da na ta način Udbinčani čim bolje sprejmejo svojega kralja. Velik del poto pred slavolokom je bil kakor preproga samega cvetja. Na slavoloku so stale v velikih črkah besede: »Živel naš junaški kralj!« Burja navdušenja je sprejela Nj. Vel. kralja, ko je prispel v avtomobilu do slavoloka. Ogromna množica ljudstva od slavoloka do mesta je med zvonjenjem zvonov in pokanjem možnarjev vzklikala svojemu kralju. Avtomobil Nj. Vel. kralja je ljudstvo naravnost zasulo s cvetjem. Nj. Vel. kralj sam, ko je stopil iz avtomobila, je moral iti skozi samo cvetje. Zenske v lepih narodnih nošah so polagale cvetje pred noge Nj. Vel. kralja.

Poleg slavoloka je pozdravil občinski načelnik Ilija Kovač Nj. Vel. kralja z ganljivim govorom in priručno dobrodoščilo. Nato je banski svetnik Milan Banjanin izrazil v kratkem govoru srečo naroda, ki more sredi Udbine pozdraviti svojega kralja. Nobena zgodovina še ni zabeležila, da bi bil dozdaj kak vladar prišel v Liko, da vidi, kako živi tu siromašno ljudstvo. Lika je bogata s kamenjem in ničemer drugim. Toda ljudstvo je srečno in zadovoljno, ker so mogli sredi tega krša in kamenja njegovi sinovi iti med dobrovoljce, da dokažejo vdanost, ljubezen in zaupanje onemu, za katerega so se borili in ki jim je ustvaril današnjo državo junaške dinastije Karadjordjevičev.

Dolge so udbinske ulice, toda Nj. Vel. kralj je šel dober del poto peš skozi špalir ljudstva, ki je vzklikalo vse iz sebe od navdušenja. Sredi ljudstva je sedel neki starček na konju. Nj. Vel. kralj ga je opazil, se mu približal in ponudil roko.

Starček je bil tako ganjen, da so ga obile solze. Nagnil se je ter poljubljaj kraljevo roko. Ko je ljudstvo to videlo, je naravnost navalilo na Nj. Vel. kralja ter mu začelo poljubljati roke in obleke.

Med zvonjenjem zvonov, vzklikanjem ljudstva in pokanjem topičev je sedel Nj. Vel. kralj v avtomobil in se odpeljal v Visu, malo pusto selo sredi hribov. Od tod se je podal Nj. Vel. kralj s svojim spremstvom v Dolenji Lapad. Tudi tu je bil glavni motiv vseh govorov in dobro-

došle Nj. Vel. kralju, dejstvo, da še nikoli noben kralj ni obiskal teh krajev. Samo potomec pokojnega Kradjardja se briga za liško siromaštvo. Ob prihodu v Dolnji Lapad je pozdravil na lepem trgu Nj. Vel. kralja banski svetnik Vlatković v imenu kmetov unske doline. Med zvonjenjem zvonov, pokanjem možnarjev in burjo navdušenja je zabrnol motor avtomobila in Nj. Vel. kralj je nadaljeval svojo pot v Neb-ljave in Zavalje. Ogromna množica ljudstva se je zbrala v Zavalju, da vidi svojega kralja. Muslimanski fesi, liške čepice, pisane narodne noše in beli kožuhi predstavljajo nepopisno živo sliko. Na vseh je videti srečno razpoloženje, vsi so navdušeni nad prihodom vladarja. Na slavoloku stoje priproste besede: »Živel kralj!»

Iz množice so neprestano vstajali vzkliki: »Živel kmečki kralj! Živel naš narodni kralj! Živela dinastija Karadjordjevičev!»

Po samem cvetju ob zvokih vseh zvonov in ob bobnenju topičev

Petrova sela Lička, 18. junija. Prekrasen slavolok iz same trave in cvetja! Ko so se pomirili vzkliki navdušenja, je stopil k Nj. Vel. kralju Jova Nakarada in se mu zahvalil, da je doživel, da je vladar prišel med svoj narod. Nato je deklica Danica Balač deklamirala pred vladarjem pesmico in mu predala šopek cvetic. Tudi tu se je zbrala skupina dobrovoljcev. Nj. Vel. kralj je stopil k njim in se začel z njimi razgovarjati. Ljudje so mu pripovedovali o svojih potrebah in mu razodevali, kaj je še nerešeno. Nj. Vel. kralj je z zanimanjem vprašal, kaj je na stvareh, predsednik vlade pa mu je povedal, da je zadeva glede zemljišča teh dobrovoljcev v stadiju proučevanja in da bo kmalu rešeno. Ohrabren po tem primeru je pristopil k Nj. Vel. kralju neki mlad kmet Mile Drkulić, ki je hudo bolan, in je zato prosil vladarja, da bi ga sprejeli v bolnico. Nj. Vel. kralj je odredil, da se ta prošnja javi prisotnemu banu.

Korenica, 18. junija. Tudi tu je bil postavljen velik slavolok, zraven njega pa sta stala na obeh straneh po 2 Ličana in mahala z državno zastavo. V vsej kotlini Korenički od Baniča in Belega polja in Vrela pri Korenici je prebivalstvo navdušeno in s solzami veselja v obeh pozdravljalo Nj. Vel. kralja.

Vladarju so izrazili nekatere želje prebivalstva, kakor n. pr. da naj bi se v Korenici ustanovila gimnazija, da bi se zgradila bolnica itd. Toda nad vsem tem je prihajalo do izraza sreča in veselje prebivalstva, ki se je tu prvič v zgodovini moglo pokloniti svetlemu kraljevskemu licu in se mu zahvaliti za vse, kar je dobrega storil za narod, in mu pokazati, kako prebivalstvo dobro ve, da je njegov edini voditelj brez posredovalcev samo njegov ljubljani kralj.

Vso pot skozi Korenico se Nj. Vel. kralj domala ni dotaknil z ного tal, nego je stopal po samem cvetju.

Poldne je bilo že davno minulo, ko je Nj. Vel. kralj zapustil Korenico. Do Priboja domala ni hiše, od Priboja do Plitvice pa je le tu pa tam kakšna majhna naselbina. Toda kjerkoli je kaj ljudi, povsod so se zbirali in pozdravljali vladarja, mahali s cvetjem in robei in liškimi čepicami ter vzklikali svojemu vladarju. Tako je Nj. Vel. kralj prispel v Plitvice.

Pri slavoloku je čakal množica prebivalstva iz vseh okoliških vasi, vmes pa so bili mnogi gostje, ki se mude na Plitviških jezerih. Načelnik mesta Miška Kosanović je pozdravil Nj. Vel. kralja z nagovorom, v katerem je naglasil, da je ponosen, ker je doživel ta priručni dan, da more sredi tega siromašnega, a poštenega ljudstva pozdraviti ljubljene kralja, osvoboditelja in združitelja.

Nj. Vel. kralj se je priručno razgovarjal z zbranimi ljudmi, posebno z dobrovoljci, nato pa se je od njih poslovil in krenil s svojim spremstvom proti jezeru, kjer je bil v gozdu pri Labudovcu ob četrt na 3. popoldne Nj. Vel. kralju in njegovemu spremstvu serviran obed.

Bethlenov program

Že od nekdaj so na slabem glasu madjarske volitve. Včasih so morali prihajati na Madjarsko celi polki avstrijske vojske, da je sigurno zmagala madjarska vladna stranka, danes pa imajo madjarski mogotci že sami dovolj sredstev, da uduše glas opozicije in ji onemogočijo voliven uspeh. Deloma se to dogaja z nad vse nazadnjaškim volivnim redom, ki na deželi ne pozna tajnih volitev, deloma pa imajo vladodržci še bolj učinkovita sredstva, da opozicijski volivci ali sploh ne morejo priti na volišče, ali pa jim je na volišču samem onemogočena prosta volitev. To potvarjanje ljudske volje je prišlo pri madjarskih volitvah že tako v navado, da so postale madjarske volitve naravnost pregovorne. Vsled tega pa je naravno tudi madjarski parlament izgubil mnogo na veljavi in zlasti demokratična Evropa neče priznati madjarskega parlamentarizma.

Vsega tega se dobro zavedajo tudi madjarski mogotci in zato skušajo pred Evropo vedno parirati s svojim svobodoljubjem. Zlasti pa skušajo pridobiti simpatije sveta na ta način, da slikajo sebe kot največje reveže, ki se jim godi največja krivica. Seveda tudi ne pozabijo govoriti o sebi kot o najbolj nedolžnih ovčicah, ki nikomur nečijo nič žalega in ki hočejo samo eno, enakopravnost z drugimi. Vsem tem namenom je služil tudi govor madjarskega ministrskega predsednika Bethlena v Debreczinu. Govor je bil sicer namenjen volivcem, toda v še večji meri je veljal tujemu svetu, ker je grof Bethlen zlasti poudaril bodoče smernice madjarske zunanje politike. Te je formuliral grof Bethlen koncem svojega govora tako-le:

»Bodoče leto bo mirno leto. Na razorožitveni konferenci se bo odločilo, če je misel o evropskem sodelovanju sposobna razvoja, ali pa se povrnemo k sistemu zveznih pogodb. Na razorožitveni konferenci se bo videlo, če so velesile vendar enkrat pripravljene, da priznajo vsem narodom enakopravnost. Panevropska misel pa ima še druge pogoje. Odpraviti je treba krivice, ki koreninijo v mirovni pogodbi. Že enkrat sem izjavil: pravičnost vsem, ki po krivici trpe preganjanje, enakopravnost vsem, ki so pahnjeni v neenakost in zjedinenje z onimi, ki so po sili ločeni od nas. To je moj program za bodoče leto.«

Komur se niti ne sanja, kako je na Madjarskem in kdor niti najmanj ne ve, kako se vlada na Madjarskem, tega bi lepe Bethlenove besede pač zlahka premotile. Kajti kdo ni za pravico, kdo ni proti zatiranju nedolžnih in kdo ni za združitev tega, kar spada po naravi skupaj! Toda v tem je stvar, da vse te lepe besede praktično na Madjarskem nimajo prav nobenega pomena.

Dežela popolne neenakosti je Madjarska. Še vedno na Madjarskem dejansko vlada oni stari nazor, ki je izražen v znamenitem »decretum tripartitum«, po katerem tvorijo madjarski narod prelati, baroni in drugi magnati, tudi nižje plemstvo, nikakor pa ne priprto narod. Ta ne velja nič, ni drugo ko »marva«, ki je dobra, da plačuje davke, obdeluje veleposesniškim zemljo in glasuje kot avtomat ob volitvah za vladne kandidate. Vsa moč, vsa vlada pa je v rokah madjarske aristokracije. Zato pa je na Madjarskem dovoljena tudi samo politika, ki odgovarja interesom madjarskih plemičev.

Vsa madjarska je obdana od dežel, kjer je agrarna reforma že izvedena. Ni čuda, če se madjarski plemenitaši boji, da bo tudi madjarski kmet hotel to, kar so dosegli njegovi stanovski tovariši v vseh sosednjih državah. Da pa madjarski kmet ne bi prišel na to misel, zato govore madjarski plemiči vedno le o tem, kako se preganjani, zato označujejo vse sosede Madjarske kot krvne nasprotnike Madjarske, ki so krivi vseh nesreč Madjarske, pa tudi bede madjarskega kmeta. Že v kali se naj zatre možnost sporazuma med madjarskim ljudstvom in sosednimi narodi. Obenem pa se vzbuja med madjarskim ljudstvom upanje, da bodo madjarski aristokrati s pomočjo svojih zaveznikov in svojih zvez dosegli revizijo mirovni pogodbi in s tem prinesli madjarskemu narodu blagostanje. Zato je govoril grof Bethlen o zvišanju cene pšenice, o svojih zvezah in o krivici, ki jo trpi madjarski narod. Pozabil je samo dostaviti, kako razumeva madjarska vlada pravičnost do lastnih manjšin, kako so brez vsake pravice prav tako Slovaki na Ogrskem, ko celo oni Nemci, ki se navdušujejo za vladno grofo Bethlena. Naj da najprej tem svojim državljanom grof Bethlen vsaj najbolj elementarne pravice, naj da vsaj lastnemu

Reševanje avstrijske vladne krize

Diktatorski načrti dr. Enderja propadli — Angleška finančna pomoč

Dunaj, 18. junija. d. Včeraj pozno ponoči je dr. Ender formalno prevzel nalogo, da sestavi kabinet, toda s pogojem, da se dajo novi vladi izredna pooblastila. Nova vlada naj bi smela z naredbo brez parlamenta in samo s sodelovanjem z manjšim parlamentarnim odborom spraviti v red proračun in dovršiti sanacijo Kreditnega zavoda. Tudi je dr. Ender stavil pogoj, da sme vzeti v novo vlado izvenparlamentarne osebe. Ti pogoji dr. Enderja so izzvali veliko presenečenje, pa tudi velik odpor. Samo »Reichspost« in del krščanskih socialcev je za sprejem teh pogojev. Velenemci in kmečka zveza so odgovorili v svojih listih, kakor tudi v svojih klubih odklanjajoče. Hoteli so zvedeti najprej podoben program nove vlade in hkrati spoznati osebe, ki bi jih dr. Ender pritegnil k sodelovanju. Socialni demokrati so Enderjev načrt odločno odklonili. Vsa levica in sploh ves demokratičen tisk dr. Enderju resno očita, da se bavi z načrti diktature. Ko je dr. Ender danes opoldne prišel v parlament in imel tam posvetovanje z Velenemci, s kmečko zvezo, v glavnem pa s socialnimi demokrati, in je pri teh posvetovanjih naletel na odpor, je umaknil svoj načrt. V večernih urah še ni znano, komu bo poverjena sestava vlade.

London, 18. junija. r. Angleška banka je dala Avstrijski banki 150 milijonov šilingov predujma za čas, ko se bodo vršila pogajanja za mednarodno posojilo Avstriji, ki je potrebno za

sanacijo dunajskega »Kreditnega zavoda«.

Mednarodno posojilo Avstriji bo razpisano v Londonu, New Yorku, Parizu in v Berlinu. Predajem »Angleške banke« bo v primeru potrebe podalšan in plačan iz dohodkov posojila. Akcija »Angleške banke« je naglo popravila položaj, ki je bil postal že zelo resen. Avstrijska javnost je spontano izrazila svojo hvaležnost. Tudi komentarji listov sosednjih držav, kjer so bili zaradi razvoja v Avstriji v velikih skrbih, pravijo, da je prišla Anglija v najkritičnejšem trenutku na pomoč.

»Times« pišejo, da bo akcija »Angleške banke« stabilizirala finančni položaj in meni, da so zadnji dogodki pokazali, da je v osrednji in v vzhodni Evropi potrebna temeljita reorganizacija gospodarskih razmer.

»Morningpost« pravi, da je Anglija z običajno naglico pomagala Avstriji iz težkega finančnega položaja. Po vojni se ni zgodilo prvič, da je Anglija priskočila inozemski državi na pomoč. List končuje z upanjem, da bo tudi Avstrija pri najetju posojila ravnala tako naglo, kar bo imelo tudi na sosedne države ugoden vpliv.

Dunaj, 18. junija. AA. Angleška narodna banka je dovolila avstrijski narodni banki 150 milijonov šilingov predujma na zakladne bone. Avstrijska vlada se je pogajala za ta predujem mesec dni, ker ni hotela izpolniti zunanjepolitičnih pogojev Francije.

Amerika in vprašanje vojnih dolgov

Pomen obiska finančnega ministra Mellona v Evropi — Predsednik Hoover za preureditev odplačevanja dolgov

London, 18. junija. AA. Angleški listi trdijo, da bo ameriški minister za finance Mellon obiskal Evropo, ker hoče proučiti finančni položaj posameznih evropskih držav. Predsednik Združenih držav F. Hoover je mnenja, da je treba preurediti odplačevanje vojnih dolgov, da na ta način odstrani možnost krize v Združenih državah, ki bi nastala, če bi Nemčija odpovedala nadaljna plačila.

Včeraj je Mellon obiskal predsednika angleške vlade MacDonalda in zunanjega ministra Hendersona. Popoldne pa se je sestel z guvernerjem angleške narodne

banke. Na tem sestanku je proučil načrt za preureditev vojnih dolgov, ki ga je sestavil guverner angleške Narodne banke Norman Montagu.

Pariz, 18. junija. AA. Briand je včeraj sprejel poslanika Združenih držav severne Amerike. Sodijo, da je Briand govoril na tem sestanku o predstojećem obisku ameriškega finančnega ministra Mellona v Parizu.

Zvečer je odpotoval Briand v Nantes, da prisostvuje pogrebu žrtev parnika »St. Filibert«.

Restavracija Hohenzollernecev in Habsburžanov

Čudna dvojna logika fašistovskega lista

Trst, 18. junija. n. »Popolo di Trieste« se v uvodnem članku bavi z vprašanjem možnosti restavracije Hohenzollernecev in Habsburgovcev in pravi med drugim, da so v Nemčiji že pripravljena tla za povratek Hohenzollernecev. Pri zadnjih predsedniških volitvah je zmagal eksponent pruskega militarizma Hindenburg. Njegovo nastopanje kot predsednik nemške republike je bilo tako, kakršno bi bilo nastopanje bivšega cesarja Viljema II. Hindenburg se bori proti parlamentu in nikdar ne porabi prilike, da bi se odločno uprl onim strankam, ki delajo na obnovo predvojne cesarske Nemčije. Sedaj se princ Friderik Viljem, sin razcesarja Viljema, po odobrenju rodbinskega sveta v Doornu, ki mu je predsedoval razcesar Viljem, pripravlja, da postavi svojo kandidacijo za predsednika nemške republike pri prihodnjih predsedniških volitvah. Ponavlja se primer Napoleonovega sinovca Luja Bonaparteja, ki je bil leta 1848 izvoljen za predsednika francoski republike, da potreh letih vrže republiko in proglasi cesarstvo.

Kandidatura princa Friderika Viljema ima mnogo upanja na uspeh in njegova izvolitev za predsednika nemške republike se mora glede na sedanje razmere smatrati za zagotovljeno. To bi bila v resnici restavracija Hohenzollernecev. V Evropi bi prišlo do novih bojov in do novih vojn. Zmagovalci v svetovni vojni bi morali braniti svojo zmago, kakor hitro bi bil princ Friderik Viljem izvoljen za predsednika nemške republike. Francija, Belgija in Poljska bi se morale začeti oboroževati, da ohranijo sedanje stanje v Evropi. Nemčiji bi bilo treba v tej njeni nacionalni eksaltiranosti dokazati, da ji njene notranje razmere ne dajejo pravice, da bi še enkrat spravila v nevarnost mir v Evropi in na svetu. Tudi Italija bi se morala alarimirati, ker bi bilo s tem dogodkom neizbežno zblizanje med Avstrijo in Nemčijo in bi veliki nemški blok dobil svojo mejo na Brennerju ter bi od Italije zahteval južno Tirolsko. Posledice tega bi bile nedogledne, ker bi se

s tako težavo ustvarjeno ravnanje sil v Evropi z eno potezo ogrozilo. Treba je zato začeti mednarodno akcijo proti temu nevarnemu poskusu Nemčije. Kandidaturi princa Friderika Viljema se je treba odločno upreti. Tej mednarodni akciji bi se Italija takoj pridružila, ker bi s tem branila svoje pravice in svojo zmago.

»Popolo di Trieste« nato poudarja, da je restavracija Hohenzollernecev največja nevarnost za mir, kar pa se ne more reči o restavraciji Habsburgovcev. Kandidatura Otona Habsburškega, ki je bila te dni demantirana, tudi sicer ne more biti nevarna. Oton Habsburški je legitimni pretendent na madjarski prestol. Če bi se odrekel svojim pretenzijam na avstrijski prestol in s tem izključil možnost obnove starega nestvora dvojne monarhije ter se omejil samo na krono sv. Stefana, bi ne bilo nobenih težav, da bi mu kot sinu Italijanke italijanski kralj dal za ženo svojo najmlajšo hčerko, princeso Marijo, ki bi šla z njim na prestol v Budimpešto. Madjarska kot zaveznica in prijateljica Italije bi predstavljalna stvarno jamstvo za mir in red v Podonavju in bi koristila stanju, ki bi se mogla smatrati za definitivno.

Nov umor med makedonstvujušimi

Sofija, 18. junija. o. Dne 16. t. m. okrog 9. zvečer je bil umorjen agent centralne policijske uprave v Sofiji Done Danev Dimitrov, pripadnik makedonske organizacije, krila Vanče Mihajlova. Done Danev je bil svoj čas telesni čuvár Kara Gozeva, upravnika sofijske policije, zadnji čas pa je bil telesni čuvár predsednika makedonskega nacionalnega odbora dr. Staniševa. Done Danev se je usodni večer sprehajal v civilni obleki z neko osebo v smeri skladišča pred novo delavsko bolnico. Tam je naletel na skupino 6 ljudi, ki je ob srečanju z Donejem Danevom odala nanj več strelcev iz samokresa. Done Danev je dobil več strelcev v glavo in v telo, se zgrudil na tla in kmalu izdihnil, ker so bile rane smrtno. Policija, ki je, kakor običajno, prišla prepozno, ni mogla dognati, kdo so bili morilci. V obleki umorjenega so našli samokres, nekaj korakov od njega pa so našli še dva samokresa, za katera mislijo, da pripadata morilecem. Preiskovalni uradnik 6. okraja je začel preiskavo, da najde morilce, o katerih pravi »Makedonija«, organ makedonstvujuših, da so bili to makedonstvujuši iz nasprotnega tabora.

Prebivalstvo Moskve

Moskva, 17. junija. n. Službeno javlja, da ima Moskva sedaj 2.800.000 prebivalcev.

Bombe v Turinu

Rim, 17. junija. n. V Turinu so včeraj na treh krajih eksplodirale bombe. Policija krivcev do sedaj še ni našla.

Pogreb Ivana Raića

Zagreb, 18. junija. k. Danes je bil pogreb pokojnega gledališkega igralca Ivana Raića. Pogreba so se udeležili zastopniki vsega kulturnega in književnega Zagreba.

Četrti kongres Zveze jugoslovanskih mest

Beograd, 18. junija. l. Dne 20. t. m. se prične v Sarajevu četrti letni kongres Zveze jugoslovanskih mest. Kongres se bo večinoma bavil z vprašanjem notranje organizacije zveze. Razen tega je pričakovati obsežne razprave o vprašanju zakona o mestih, ki predstavljajo pogoj za zanesljiv in hiter napredek mest. Vprašanje zakona o mestih je bilo pokrenjeno že pred štiri leti na prvem kongresu mest.

Upokojitve

Beograd, 18. junija. Z ukazom Nj. Vel. kralja so bili na predlog ministra financ v soglasju predsednika ministrskega sveta upokojeni s pokojninami po službenih letih: inspektorji v. 6. skupini Jožef Pihler v Slovenski Bistrici, Ladislav Jerše v Pljuju, Ferdinand Kucovan v Mariboru, Aleksander Heršak v Ljubljani in višji kontrolor Ivan Kočevar v Ljubljani.

Izpit izstopivših učencev srednjih šol

Beograd, 18. junija. AA. S sklepom prosvetnega ministra in na predlog odelka za srednješolski pouk ne smejo učenci, ki se med letom izpišejo iz šole in jo zapuste, meseca junija istega leta delati izpit za več razredov, nego samo za tistega, v katerega so se vpisali.

Uvoz kmetijskih potrebščin preko Ljubljane

Beograd, 18. junija. AA. Čez vzorno in kontrolno kmetijsko postajo v Ljubljani se je maja t. l. uvozilo v našo državo 1.144.500 kg lanenega semena, ostalih vrst semen pa 3000 kg. Umetnih gnojil se je uvozilo 90.000 kg, insekticida in fungicida pa se je iz Italije uvozilo 205.000 kg.

Kako je nastala vest o umoru albanskega kralja

London, 18. junija. AA. Včeraj so krožile vesti, da je bil albanski kralj Ahmed Zogu umorjen. Albansko poslanstvo je vest zanikalo. Dognali so, da je novico poslal v svet radioamater.

Albanski kralj se mudi trenutno v kopališču blizu Drača.

Važni politični pokreti na Grškem

Atene, 18. junija. AA. V zadnjem času zopet mnogo govore o ustanovitvi novih strank. Pri tej priliki bi se vrnil v politično življenje Grčije tudi oni politiki, ki so za enkrat v ozadju.

Pravijo na primer, da bo bivši grški politik Metaxas ustanovil lastno stranko. Metaxas sam pa je izjavil, da bo nastopil samostojno šele pri prihodnjih volitvah in da bo tedaj ustanovil lastno stranko s tistimi prijatelji, ki bodo obenem volilni kandidati. Ta skupina bi sodelovala z monarhistično stranko Kaldarisa.

Mnogo večje važnosti pripisujejo politični krogi ustanovitvi nove kmetijske stranke pod vodstvom Papanastasia. V to stranko nameravajo stopiti tudi nekateri člani sedanje Venizelove stranke, kot voditelja pa senatorja Milona in Karapanosa. Sploh je opaziti v Grčiji močan pokret kmetijskih množic. V zadnjem času je bilo več kmetijskih shodov. Najvažnejši sta bili zborovanje v Seresu, ki ima prav bogato okolico z jezerom, in pa v Tebah. Shod v Seresu sta vodila senator Milona in Papanastasio. Še odločnejše je bilo zborovanje v Tebah. Tu so kmetje protestirali proti delu vlade, ki ne ščiti kmetovalcev tako, kakor zaslužijo. Zato so zahtevali, naj bi v parlamentu bilo več kmetijskih poslancev in naj bi sploh kmetovalci prevzeli vodstvo državnih poslov. Listi označujejo skupščino v Tebah kot politično prvorazreden dogodek. Dejstvo pa je, da tudi po shodu v Tebah še ni moglo govoriti o izrazito novem kmetiskem pokretu v Grčiji.

Naposled so se oglasili socialistični delavci. Glasilo te skupine »Eleftheros Antropos« pravi, da nova stranka ne bo ne buržajska in ne boljševiška in da bo odklonila stike tako z meščanskimi kakor z boljševiški elementi. Voditelji te skupine se bodo pogajali z oficijelno socialistično stranko o sodelovanju in o skupni organizaciji.

Poučeni krogi trde, da tiči v ozadju teh novih političnih pokretov sam Pangalos.

Tranzit blaga skozi Belgijo

Beograd, 18. junija. AA. Narodna skupina belgijskih železnice opozarja vse zainteresirane, da mora imeti carinska deklaracija za blago, ki gre tranzitno čez Belgijo, tele podatke: označba izvora blaga in kraj, kamor je blago namenjeno, število kosov, vsebino, težo in vrednost.

V petih urah iz Londona v Rim

Rim, 18. junija. AA. Ameriški letalec Frank Hawks je včeraj poletel z letališča v Croydonu pri Londonu ob 5.31 in prispel v Rim ob 10.15. Po kratkem postanku je ob 12.58 poletel nazaj v London, kamor je prispel ob 17.56. 2800 km dolgo progo je preletel v istem dnevu s povprečno 288 km na uro.

Smola podmornice »Nautilus«

Washington, 18. junija. AA. Polarno podmornico »Nautilus« bo križarka »Wyoming« prepeljala v Queenstown na Irskem. V oddaljenosti 570 milj od tega pristanišča se je utrgala vrva. Po kratkem postanku so vrvo popravili, nakar je križarka s podmornico nadaljevala pot.

VREMENSKA NAPOVED

Dunaj, 18. junija. d. Hladneje in skrajša še vetrovno vreme, v severnih Alpah morebiti tuhtam dež.

Priprave za sprejem ameriških izletnikov

Ljubljana, 18. junija.

Popoldne ob 18. se je vršil v dvorani Delavske zbornice na povabilo Narodnega izseljeniškega odbora sestanek zastopnikov raznih kulturnih društev, da se pogovore o sprejemu naših rojakov iz Amerike. Sestanka so se udeležili tudi zastopnik banske uprave dr. Karlin in zastopnika ljubljanske mestne občine doktor Fuks in občinski svetnik Ivan Tavčar. Skupno je bilo navzočih okoli 45 zastopnikov.

Predsednik dr. Bohinjec je v svojem kratkem informativnem govoru povedal, da je naloga zastopnikov raznih društev, da skušajo pripraviti k sprejemu na glavni kolodvor čim več občanov. Za sprejem naj bi se sestavil ožji pripravljalni odbor, v katerega sta imenovala banska uprava in ljubljanska mestna občina že svoje zastopnike. V odboru naj bi bili še zastopnik Rafaelove družbe, nekaj novinarjev, od pevske zveze, od kulturnih organizacij in zastopnica našega ženstva.

K predsednikovim izvajanjem se je oglasil dr. Svigelj, ki je opozoril na to, da je petek, ko pride prva skupina ameriških izletnikov, uradni dan in da bo treba izposlovati pevcem službe prost dan.

Predsednik je izjavil, da se bo Narodni izseljeniški odbor obrnil na vsa društva s prošnjo, naj pošljejo v ožji pripravljalni odbor svoje zastopnike in da se bo sledeča seja vršila najkasneje 23. t. m., nakar je sestanek zaključil.

Odcepitev podobčine Jablanica

od občine Litija ter pristop v občino Šmartno

Po prečitani »Pojasnilo k sklepu ministrskega sveta z dne 11. decembra 1930«, katerega je prečital g. župan B. Drcar, na občinski seji občine Šmartno pri Litiji 25. januarja, se je na predlog občinskega svetnika J. Strmana, ki mu je bilo znano, da je že dolgoletna želja cele jablanske doline, da pristopijo v občino Šmartno, vzelo soglasno na znanje, kar je tudi občinski urad tozadevno sporočil banski upravi.

Ko so občinarji podobčine Jablanica zaznali za sklep seje, so pobrali podpise vseh hišnih posestnikov v vaseh Gradiški Lazi, Gradiše, Zelenec, Spodnja in Gornja Jablanica, Selski, Jablanski Lazi in Bukovica. Vseh, ki so se podpisali, je bilo 72 posestnikov s podpismi za priključitev v Šmartno, 6 posestnikov pa se ni hotelo izraziti ne za Litijo in ne za Šmartno.

Po zbiranju podpisov je šla dne 13. marca petčlanska deputacija iz omenjenih krajev k gosp. banu dr. Dragu Marušiču s prošnjo vseh podpisanih posestnikov. V prošnji, ki jo je predložil g. banu, so utemeljevali sledeče: Že gori imenovani kraji so pol ure bližje Šmartni kot pa Litiji. Kdor ima opravka na občini, uradu v Litiji, mora iti mimo občinskega urada v Šmartnem v pol ure oddaljeno Litijo. Faro imamo v Šmartnem, kar nam pride zelo prav, da si uredimo posebno v poletnem času zadevajoče stvari pri občini in tako nam ni treba hoditi med tednom v Litijo ali k občini. Iz vseh omenjenih vasi hodi naša deca v šolo v Šmartno, ker ji je pol ure bližje in veliko bolj prikladneje. Iz imenovanih razlogov prosimo g. bana, da upošteva naše upravičene želje in prošnje ter nas priključi k občini Šmartno.

Gosp. ban nam je pojasnjeval, kaj je privedlo kraljevske vlado do tega; omenjal je, da se bo v bodoče zahtevalo od občin veliko več dela in odgovornosti, zato morajo biti občine močnejše, da bodo lahko kos vsemu. Rekel je med drugim, da ne bodo silili nikogar, v katero občino naj pripada, pač pa se bodo upoštevale le zgolj ljudske želje. Priloženo prošnjo bo odstopil sreskemu načelnstvu v Litiji s priporočilom, da sreski načelnik njih prošnjo upošteva. Ta prošnja na sreskega načelnika se je od strani občinskega odbora na svoji seji dne 25. marca, ko je bil pri seji g. načelnik navzoč, ponovno sprožila, nakar je g. načelnik obljubil, da jim bo šel na roko ter bo zasljal na mestu ondotno ljudstvo.

V nedeljo 7. t. m. se je vršila seja občinskega odbora v Litiji, kjer je bilo na dnevnem redu tudi to vprašanje. Po debati, ki se je razvila, se je seveda izglasovalo, da morajo spadati omenjeni kraji v Litijo. Da je do tega prišlo, je povsem logično. Odbor ima 25 odbornikov, od katerih so samo trije od gori navedenih vasi, vsi drugi pa so od drugod, zato je glasovanje v njih koristilo propadlo.

Pripomnili bi k temu: vas Breg, ki spada sedaj pod kat. občino Jablanico, gravitira bolj na Litijo, naj bi se odcepila ter bi se dala vas Cerovca, ki spada sedaj pod kat. občino Liberga, k katastralni občini Jablanica ter vse to pod občino Šmartno, s čimer bi bilo vsem ustreženo.

Da se zadeva obrne v korist tukajšnjega ljudstva, prosimo ponovno kralj. bansko upravo, sresko načelnstvo, in vse odločilne faktorje, da nam gredo v tem pogledu na roko, kajti mi spadamo le v Šmartno in ne v Litijo, kar je potrdil tudi enoglasno odbor občine Šmartno na svojih sejah.

Prizadeži.

Huda nesreča

Ponoviče pri Litiji.

Letošnja košnja je zahtevala zopet drugo žrtve. Pred kratkim smo poročali o posestniku N. iz Ribč, ki ga je pri košnji pičil gad. Danes pa poročamo o drugi nesreči pri košnji. V torek okrog 6. ure jutraj se je vračal progovni delavec Zorko Ignacij s kolesom z banovinskega veleposessva Ponoviče (Ponoviče), kjer je bil zaposlen kot kosci. Na kolesu je imel pritrjeno koso, ki se, kakor je izjavil, ni dala zložiti. Na ostrem ovinku pa je kolesarju spodrsnilo, tako da je padel v jarek. Priletel je tako nesrečno z levo nogo na koso, da mu jo je prerezala pod kolenom. K sreči ni bila ranjena nobena glavna žila, sicer bi sigurno zaradi izkrvavitve umrl. Iskal je dravniške pomoči pri železniškemu zdravniku dr. Premrovu, ki mu je rano izpral in mu jo zašil.

Prisrčen sprejem poljskih novinarjev

Na kolodvoru — Pri slavnostnem obedu — Odhod na Bled

Ljubljana, 18. junija.

Danes ob 11.30 so prispele v Ljubljano poljski novinarji. K sprejemu se je zbralo na glavnem kolodvoru številno občinstvo. Med njim smo opazili predsednika Društva prijateljev poljskega naroda prof. dr. Moleta z odborniki in članj društva, zastopnike: banskega svetnika g. Velikonjo za bana in tujsko-prometni svet, podžupana prof. Jarca za mestno občino, podpolkovnika Rudolfa Kneza za komandanta divizije, tajnika dr. Šmalca za univerzo, podpredsednika g. Čermaka za Češko obec, g. Rasta Pustoslavca in dr. Stareta za Českoslovaško-jugoslovansko ligo, tajnika g. Uratnika za Delavsko zbornico, ravnatelja Pintarja za Zvezo za tujski promet, dr. Kreča za Glasbeno Matico, g. Skalarja za pevski zbor Glasbene matice, g. Povšiča za Jugoslovanski akademski klub, g. Duha za Akademsko zvezo, g. Sokliča za Udrženje železniških uradnikov, g. Lillega za državne upokojence, dr. Janka Mlakarja in gosp. Hrovatina za Slovensko planinsko društvo, predsednika Govekarja za Jugoslovansko zvezo avtonomnih uslužbencev, tajnika g. Kravosa za Narodno strokovno zvezo, tajnika dr. Plessa za zbornico TOI, poddirektorja inž. Klodiča in načelnika dr. Faturja za direkcijo državnih železnic. Polnoštevilno so bili zbrani novinarji z glavnimi uredniki vseh ljubljanskih listov. Navzoč je bil tudi ljubljanski Poljak g. Waldemar Haszlaiewicz.

Poljski novinarji so prispele v Ljubljano v posebnem salonskem vagonu, ki jim ga je stavilo »a razpolago prometno ministrstvo. Postaja je bila okrašena z jugoslovanskimi in poljskimi zastavicami. Ko je brzovlak pripeljal na kolodvor, je zaigrala godba Dravske divizije pod vodstvom višjega kapelnika dr. Čerina poljsko himno. Občinstvo je priredilo poljskim bratom prisrčno manifestacijo. Pozdravilo je goste z viharimi klici: »Živeli Poljaki! Poljaki so odgovorili: »Živeli Jugoslavlani!« Predsednik ljubljanske sekcije Novinarskega združenja, glavni urednik g. Stanko Virant je pozdravil goste kot stanovski tovariš in jim želel najprijetnejše bivanje v naši sredini. V imenu bana je govoril banski svetnik g. Velikonja, v imenu ljubljanske občine pa je poljske novinarje pozdravil podžupan prof. Jare. Za pozdrave se je v imenu Poljakov zahvalil njihov potni vodja g. Gierziński. Po končanih pozdravih na postaji so gostje odšli v hotel Miklič. Ob 13. so bili na banketu v restavraciji Zvezda, ki jim ga je priredila mestna občina.

Na banketu v Zvezdi

Ob 13. uri so se gostje zbrali v senčnatem vrtu v restavraciji »Zvezde«, kjer je bil slavnostni obed. G. dr. Vladimir Ravnihar je imel po nalogu g. župana pomemben in lep govor. Rekel je:

»Pravzaprav je nekoliko pozno, da hočemo ožjih stikov z viteškim poljskim narodom. Doslej so bili samo posredniki med nami, ki so se seznanili z veliko poljsko kulturo. Tako Sokoli, pred leti Glasbena Matica na turneji, naši železničarji, prof. dr. Mole, ki uči na Krakovski univerzi in njegov brat, profesor v Ljubljani, prof. Hešič in še nekateri drugi. Priznati moramo, da o poljskem narodu širši krogi niso dosti vedeli. Pač smo poznali nekaj poljske literature in glasbe, vse to pa le toliko, koliko so nam v Avstriji dovolili. Kdor pa je imel priliko spoznavati od blizu Poljake in njih kulturo, je bil ves očaran, spoznal je nov svet, lepoto, bogastvo in delavnost, kakor n. pr. v Gornji Šleziji, v Glinji in Gdanskem. Kdor je videl zbirke po poljskih galerijah, je dobil prepričanje, da je to narod bodočnosti.

Vendar so v tej gigantski borbi z vesoljnim germanstvom vse naše simpatije, dragi Poljaki, na vaši strani. (Burno odobravanje). Mi Slovenci še posebno vemo, kakšna je ta borba in kaj pomeni za narodovo usodo. Vsa naša javnost vam bo zato vedno v podporo. G. novinarji, na obisku po Jugoslaviji ste obiskali tudi našo belo Ljubljano kot odposlanci velikega poljskega naroda in kot avantgarda in propagatorji za združitev obeh slovanskih narodov. Hočete dobiti z nami tesnejše stike. Prej si nas pa morate ogledati. Ko boste spoznali lepote naše zemlje, našega morja in naših planin, boste videli, da so te krasote vredne vaše ljubezni. In tudi ta narod je vreden vaše ljubezni. V imenu Ljubljane, ene izmed prestolic, državnih, kulturnih zarišč našega naroda, vas pozdravljam. Živeli Poljaki, živela poljska republika! (Burno odobravanje in vzklikanje.)

Urednik B. Borko je v imenu slovenskih novinarjev izrazil še simpatije do stanovskih tovarišev in njih domovine in poljskega naroda, ki je straža civilizacije na vzhodu Evrope.

Govorili so še g. Sikorski, g. Narle Velikonja, g. Wierziński, dr. Mole, ravnatelj Pustoslavca in drugi. Po slavnostnem obedu so se gostje v spremstvu nekaterih domačinov odpeljali z avtomobilom na Bled.

Manifestacija poljskega in jugoslovanskega bratstva

Banket, ki ga je priredila občina ljubljanska poljskim novinarjem, se je pri napitnicah pretvoril v sila prisrčno manifestacijo poljsko-jugoslovanskega bratstva in sodelovanja. Zastopniki naših oblastev in novinarjev so pozdravili Poljake kot pijonirje slovanske misli

na severu in so jim želeli čim popolnejše spoznanje krasot naše zemlje, zlasti pa naših nacionalnih stremeljenj in pa težnji, ki so v znanje-političnem oziru usmerjene k vseslovanski vzajemnosti.

Goste je prisrčen sprejem v Ljubljani globoko presunil in so opetovano povzeli besedo in dali duška svojim prekipajočim čustvom ljubezni in spoštovanja do jugoslovanskega naroda in države. Poljski novinarji so govorili tudi o potrebi praktičnih gospodarskih in prometnih stikov, ki da so začudo še vedno redki, čeprav je jezikovna razlika med Beogradom, Zagrebom, Ljubljano in Varšavo prav malenkostna in se more Poljak z lahkoto sporazumeti s svojimi jugoslovanskimi brati.

Vsi prisotni so odšli z banketa s trdnim prepričanjem in vero, da so poljsko-jugoslovanski odnosi na najboljšem potu in da bo med Poljsko in Jugoslavijo že v bližnji prihodnosti prišlo do ožjih kulturnih, gospodarskih in političnih stikov. Na obzoru se že svetlika zarja vseslovanske vzajemnosti in akcije!

Gorenjska jih je očarala

Bled, 18. junija.

Nocoj ob pol 7. so prispele poljski novinarji z avtobusom na Bled. Ustavili so se pred Park-hotelom, kjer so prisotni opisovali kolikšne nepričakovane krajske krasote jim je nudila vožnja od Ljubljane preko Kranja in Podbrezja in Gorenjske na Bled. V Kranju so se bili gostje ustavili in si ogledali tamošnje znamenitosti, razvijajočo se tekstilno industrijo in zgodovinske cerkev. V Podbrezju so se ustavili pri Pavlinu in se okrepčali.

Pred Park-hotelom je goste pozdravil blejski župan dr. De Gleria z občinskim odbornikom

Umetniška razstava zaključena

Za 19.900 Din prodanih del — Gmotni uspeh beogradske in ljubljanske razstave

Ljubljana, 18. junija.

Popoldne ob 18. je bila zaključena umetniška razstava na velesejmu. Razstavo je obiskalo za časa velesejma na tisoče in tisoče ljudi in tudi po zaključku velesejma je imela razstava vedno lep obisk. Žal, da se gmotni uspeh ne da primerjati z moralnim. Prodanih je bilo namreč večinoma še za časa velesejma le za 11.050 Din silik. Prodali so Mirko Subic siliko »Goslače«, Gorjup »Kompozicije« (radiranka), Jirak »Domov«, Justin »Prešeren« (lesorez), baron Gager »Ivje«, Bruno Vavpotič »Prisank I«, Prisank II., Kocjančič »Kosec«, Saša Šantel »Dubrovnik« (akvarel), Adolf Lapajne »Iz Egipta« (dva akvarela).

Popoldne je posetil razstavo župan dr. Puc in kupil za ljubljansko mestno občino za 8.400 Din silik. Kupil je naslednja dela: Gorsetovega »Dečka« (to delo v lesu je vzbujalo na razstavi skupaj s »Kosecem«, prav tako v lesu, splošno pozornost), Pirnatovo »Po žetvi«, Ivana Vavpotiča »Alejo v Tivolju«, Zupanov »Pogled na Lokrum«, Henrike Santlove »Pomaranče«, Bruna Vavpotiča »Santjakobska cerkev«. Župan dr. Puc bi rad kupil dela še drugih umetnikov, a mestna občina nima več kredita za nakup umetnin. Z zgoraj navedeno svoto je bilo prodanih na razstavi 17 del od 13 umetnikov za 19.900 Din.

OKUSNA IN ZDRAVA JE KOLINSKA KAVA!

dr. Zvonimir Janežičem, Nato so se gostje napotili v svoja stanovanja v Park-hotelu. Ze prvi pogled na blejski otok in jezero jih je globoko očaral. Nocoj bodo poljski novinarji pri večerji v družbi svojih slovenskih tovarišev in prijateljev Poljske. Po večerji bodo odšli v kavarno Park-hotela, da se v prijetni družbi svojih prijateljev odpočijejo in razvedrije. Jutri dopoldne pojde štirčlansko odposlanstvo poljskih novinarjev na dvor, kjer bo zaprosilo za sprejem pri kraljici Mariji. Po avdijenci pa si bodo poljski novinarji ogledali Bled, nekateri pa se popeljejo tudi v Bohinj, v ta najskrivnostnejši kotiček naših Julijskih alp.

Kakor smo poučeni, bo kupila nekaj del tudi kr. banska uprava.

Zanimivo je primerjati gmotni uspeh poedinih umetniških razstav na velesejmu. Na prvi umetniški razstavi je bilo kupljenih za 70.000 Din silik in skulptur, na drugi za 50.000 Din, na tretji je bil finančni efekt že dosti manjši, na sedanjí četrti pa še manjši.

Naši umetniki obupujejo, tako slabo se jim godi. Zasebniki skoro nič ne kupujejo, oblasti, korporacije in drugi zavodi pa tudi prav malo žrtvujejo za našo oblikujočo umetnost. Zato je naše umetnike zelo razveselila plemenita gesta kralja Aleksandra, ki je na jugoslovanski razstavi Zvijete Zuzorić v Beogradu kupil od slovenskih slikarjev za 24.000 Din silik in plastik. Kupil je dela Matije Jame, Ivana Vavpotiča, Sajevica, Koširja, Sirka, Tineta Kosa in Justina. Prosvetno ministrstvo je kupilo za 100.000 Din silik in plastik; na naše umetnike je odpadlo 8000 Din. Če pristejemo k temu zneskom še 2000 Din, za kolikor sta kupila slik 2 zasebnika, dobimo prav lep znesek 34.000 Din. Na jugoslovanski razstavi v Beogradu je bilo razstavljenih le 76 del naših umetnikov, na velesejmski v Ljubljani pa nad 200.

zali. Pod vodstvom šolske upraviteljice gđe. Ive Justinove in učiteljice gđe. Zore Čukove so zapeli venček narodnih pesmi, katerim so sledile 4 deklamacije in otroška igrice v štirih dejanjih »Pepelka«. Gledalci so bili z izvajanjem pridnih šolarjev nadvse zadovoljni in so izrazili željo, da bi jih še večkrat razveselili s podobno prireditvijo. Čisti dobiček je bil namenjen za ustnovitev knjižnice.

Tiho, skromno in neopaženo vrši naše učiteljstvo prosvetno delo med narodom. To so naši pravi kulturni delavci, ki zaslužijo za svojo požrtvovalnost največje priznanje!

Kranj

Davkoplačevalcem. V občinski pisarni si lahko vsak ogleda do 21. junija seznam onih, ki so obvezni plačevati pridobnino za leto 1931. Davčni odbor bo posloval v dneh 7., 8. in 9. julija v pisarni mestne občine. Začetek ob 8. uri jutraj.

Zopet kuluk. Oni, ki so se zavezali, da bodo plačali kuluk v gotovini, naj plačajo odmerjeno vsoto čimprej pri mestnem županstvu.

Nogomet. Prihodnja nogometna tekma bo v nedeljo ob 17. uri pop. na letnem sokolskem igrišču; naši Sokoli se bodo pomerili z ljubljanskim SK Korotanom.

Škofja Loka

Dva prsta si je odsekal. Tretješolec Oblak Stanislav je sekal v torek popoldne drva na domačem dvorišču. Pri spodleteljem zamahu je odletela sekira dijaku v roko. Oblak si je odsekal kazalec in sredinec na levi roki. Ponesrečencu je nudil zdravnik dr. Gantar pomoč.

Film o vsesokolskem zletu v Beogradu bo predvajal kino »Sokol« v soboto in v nedeljo. Toplo priporočamo!

Mladinsko literatura je med škofjeloško mladino prav lepo razširjena. Poleg naročnikov Zvončka, Vrtca, Naše radosti, Angelčka, Mladega junaka i. dr. je med otroci preko 300 čitateljev. Našega roda, publikacije UJU. Med dečke in deklice se razdeli še do konca junija okoli 1200 Mladinske Matice.

Mladi pomladkarji so se prav dobro odre-

